

UDENRIGSMINISTERIET

Dato: 28. maj 2014

Spørgsmål fra Folketingets Grønlandsudvalg
Stillet efter ønske af Sara Olsvig (IA)
Nr. 42 af 2. maj 2014

Spørgsmål 42

Hvad har regeringen af bemærkninger til responsum af 25. april 2014 ”om kompetencefordeling i forhold til sjældne jordarter i Grønland”, jf. GRU alm. del – bilag 53 samt til Naalakkersuisuts pressemeddelelse om samme af 1. maj 2014, jf. GRU alm. del – bilag 55 og er regeringen enig i responsumets konklusioner?

Svar:

Regeringen er ved at udarbejde bemærkninger til indholdet af responsum af 25. april 2014 om 2014 ”om kompetencefordeling i forhold til sjældne jordarter i Grønland”. Når bemærkninger til responsummet foreligger, vil disse blive oversendt til Folketinget.

Dato: 28. maj 2014

Spørgsmål fra Grønlandsudvalget til udenrigsministeren af 8. maj 2014 (ændret adressat 13. maj). GRU alm. del – spørgsmål 47.

Spørgsmål 47:

Vil ministeren oplyse, hvilke andre råstoffer i Grønland end uran, der henvises til i statsministerens redegørelse om Rigsfællesskabet, når der står, at ”.. et fåtal af andre råstoffer end uran også kan have udenrigs- forsvars- eller sikkerhedspolitiske aspekter”, og herunder bedes defineret, præcis hvilke af de 17 sjældne jordarter, der også henvises til i denne sammenhæng?

I en vurdering af, hvilke råstoffer og dertil knyttede mineprojekter i Grønland der potentielt kan rejse spørgsmål af udenrigs-, forsvars- eller sikkerhedspolitisk karakter, indgår en række forhold, herunder den teknologiske udvikling, den globale efterspørgsel, markedets tilpasningsevne, geopolitiske forhold og konkrete omstændigheder relateret til det enkelte projekt. Der kan således ikke på nuværende tidspunkt gives en endelig og udtømmende liste over, hvilke råstoffer der kan være tale om.

Som det fremgår af statsministerens redegørelse, vurderes det, at bl.a. sjældne jordarter, ud over uran og andre radioaktive stoffer, også potentielt kan berøre rigets udenrigs-, forsvars- eller sikkerhedspolitik.

Gennem de seneste år har de sjældne jordarters metaller fået en voksende kommerciel og strategisk betydning, fordi de spiller en vital rolle i mange højteknologiske produkter – fra mobiltelefoner over solceller til avanceret militært udstyr. Således har blandt andet EU Kommissionen i 2010 opgjort, at alle 17 sjældne jordarter (lanthaniderne samt yttrium og scandium) som én gruppe vurderes at være kritiske for Europa. På samme vis har også FN og USA udarbejdet lister, hvor sjældne jordarter indgår som kritiske/strategiske metaller.

Spørgsmålet om, hvorvidt udvindingen og eksport af råstoffer, herunder sjældne jordarter, i et konkret mineprojekt berører rigets udenrigs- forsvars- eller sikkerhedspolitik, kræver en vurdering fra sag til sag, og den konkrete stillingtagen må ske på et oplyst grundlag. I overvejelserne kan der bl.a. indgå hensyntagen til eventuel regulering i internationale regimer, herunder WTO-regler, og den folkeretlige efterlevelse heraf, i hvilket omfang der er tale om råstoffer, der internationalt vurderes at have kritisk eller strategisk betydning samt strategiske betragtninger i forhold til partnere og allierede i den forbindelse.

I den sammenhæng er der i forbindelse med lov for Grønland om udlændinges adgang til opholds- og arbejdstilladelse i anlægsfasen af et storskalaprojekt forudset en gensidig informationsudveksling mellem danske og grønlandske myndigheder om projekter vedr. sjældne jordarter for bl.a. at kunne sikre varetagelse af Kongerigets samlede udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske interesser og som grundlag for en dialog mellem Danmark og Grønland om sådanne projekter.

Dato: 28. maj 2014

Spørgsmål fra Grønlandsudvalget til udenrigsministeren af 8. maj 2014. GRU alm. del – spørgsmål 48.

Spørgsmål 48:

Vil ministeren redegøre for, hvilke internationale handelspolitiske reaktioner det kan medføre, herunder i WTO regi, såfremt et land forsøger at holde de sjældne jordarter udenfor fri handel, således som f.eks. Kina har forsøgt?

Svar:

I forhold til sjældne jordarters metaller (samt wolfram og molybdæn) indledte EU sammen med USA og Japan en WTO-tvistbilæggesag i marts 2012. I marts i år offentliggjorde WTO panelafgørelsen i sagen, som underkendte Kinas eksportrestriktioner for sjældne jordarter samt wolfram og molybdæn, der indgår som væsentlige elementer i mange europæiske virksomheders produktion. I overensstemmelse med en tidligere afgørelse om andre råstoffer støtter WTO-panelets afgørelse de argumenter, som EU, USA og Japan har fremsat, herunder at Kinas eksportrestriktioner ikke primært er begrundet i naturbeskyttelseshensyn, hvorfor de ikke er WTO-medholdelige. Et WTO-medlem kan bestemme i hvilket omfang og hvor hurtigt, det vil anvende sine naturressourcer, men når råstoffer først er udvundet, er den internationale handel med dem underlagt WTO-reglerne. Danmark og EU mener, at dette er i alle WTO-medlemmers interesse, da alle lande – uanset om de er industri- eller udviklingslande – er afhængige af hinanden, hvad angår råstoffer og globale produktionskæder. Kina har valgt at appellere panelafgørelsen.

Dato: 28. maj 2014

Spørgsmål fra Grønlands-
udvalget til udenrigsministeren
af 8. maj 2014. GRU alm. del
– spørgsmål 49.

Spørgsmål 49:

Vil ministeren redegøre præcis for, hvorledes handelen med sjældne jordarter ses at indgå i uretagelsen af Kongerigets samlede udenrigs- forsvars- og sikkerhedspolitiske interesser?

Svar:

Regeringen vurderer, at ud over uran og andre radioaktive stoffer kan bl.a. sjældne jordarter også potentielt berøre rigets udenrigs-, forsvars- eller sikkerhedspolitik. Der er dog ikke en endelig og udtømmende liste over, hvilke råstoffer og dertil knyttede mineprojekter i Grønland, der potentielt kan berøre rigets udenrigs-, forsvars- eller sikkerhedspolitik, da det bl.a. er afhængigt af den teknologiske udvikling, den globale efterspørgsel, markedets tilpasningsevne, geopolitiske forhold og konkrete omstændigheder relateret til det enkelte projekt.

Vurderingen af, om og i givet fald hvordan konkrete projekter vedr. sjældne jordarter potentielt kan berøre rigets udenrigs-, forsvars- eller sikkerhedspolitik, vil således skulle ske fra sag til sag. I overvejelserne kan der bl.a. indgå hensyntagen til eventuel regulering i internationale regimer, herunder WTO-regler, og den folkeretlige efterlevelse heraf, i hvilket omfang der er tale om råstoffer, der internationalt vurderes at have kritisk eller strategisk betydning samt strategiske betragtninger i forhold til partnere og allierede i den forbindelse.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål 47.

Dato: 28. maj 2014

Spørgsmål fra Grønlands-
udvalget til udenrigsministeren
af 8. maj 2014. GRU alm. del
– spørgsmål 50.

Spørgsmål 50:

Kan ministeren klart afkræfte, at det er regeringens hensigt at forsøge holde Kina ude af handelen med sjældne jordarter fra Grønland?

Svar:

Regeringen er fortalende for frihandel og har ikke interesse i at holde noget land, der overholder de internationale spilleregler, uden for verdenshandelen på noget område. Det gælder også i forhold til sjældne jordarter.